

NEMZETI FEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

A koncessziós irányelv átültetésének kihívása

Dr. Várhomoki-Molnár Márta
főosztályvezető-helyettes

Az irányelv kapcsán több szinten vetődnek fel kérdések

- A nemzeti jogrendszerbe beillesztés jogi-szabályozási kérdései
- Általános gazdasági érdekű szolgáltatások szervezésének kérdései

A koncesszió fogalma

Az irányelvi fogalom elemei:

- Szerződés (írásban)
- Ajánlatkérő és gazdasági szereplő között
- Építési beruházás vagy szolgáltatások beszerzése
- Ellenszolgáltatás a hasznosítás jogának átengedése vagy ez a jog pénzügyi ellenszolgáltatással együtt
- + A koncesszor viseli a hasznosítás során a működési kockázatot

Egyes fogalmi elemek vizsgálata

Az irányelv átültetésével megnő az elhatárolási kérdések jelentősége

- Beszerzés megvalósulása

Építési beruházás vagy szolgáltatásnyújtás előnyeinek megszerzése

- Működési kockázat vállalása

Elhatárolás más megállapodásoktól

Az irányelv preambuluma elhatárolja a koncessziót:

- Engedélyt adó megállapodások (ø beszerzés)
- Állami területek vagy erőforrások hasznosítására vonatkozó szerződés (ø beszerzés)
- Csak finanszírozása, támogatása egy tevékenységnek (ø beszerzés)
- Az igénybevevők választásán alapuló közszolgáltatási rendszerek (ø szelektivitás)
- Közbeszerzési szerződések (kockázatvállalás alapján)

A magyar közbeszerzési szabályok

Viszonylag részletes szabályozás koncessziókra a közbeszerzési törvényben:

- Az építési és szolgáltatási koncesszió definíciója (az irányelv és ECJ gyakorlat alapján) és az odaítélés szabályai
- Építési koncesszióra a közbeszerzési szerződések szabályain alapuló részletes szabályok
- A közbeszerzésekkel megegyező szerződés-módosítási és jogorvoslati szabályok
- Részleges a szabályozás: Közszolgáltató ajánlatkérőkre nem terjednek ki
- Egyes szolgáltatási koncessziókra speciális szabályok (személyszállítás, koncesszió)

A hazai helyzet

- Akkor nekünk nem is lesz nehéz dolgunk az átültetéskor?

A hazai helyzet

Valóban befogadta a jogrendszer ezeket a fogalmakat?

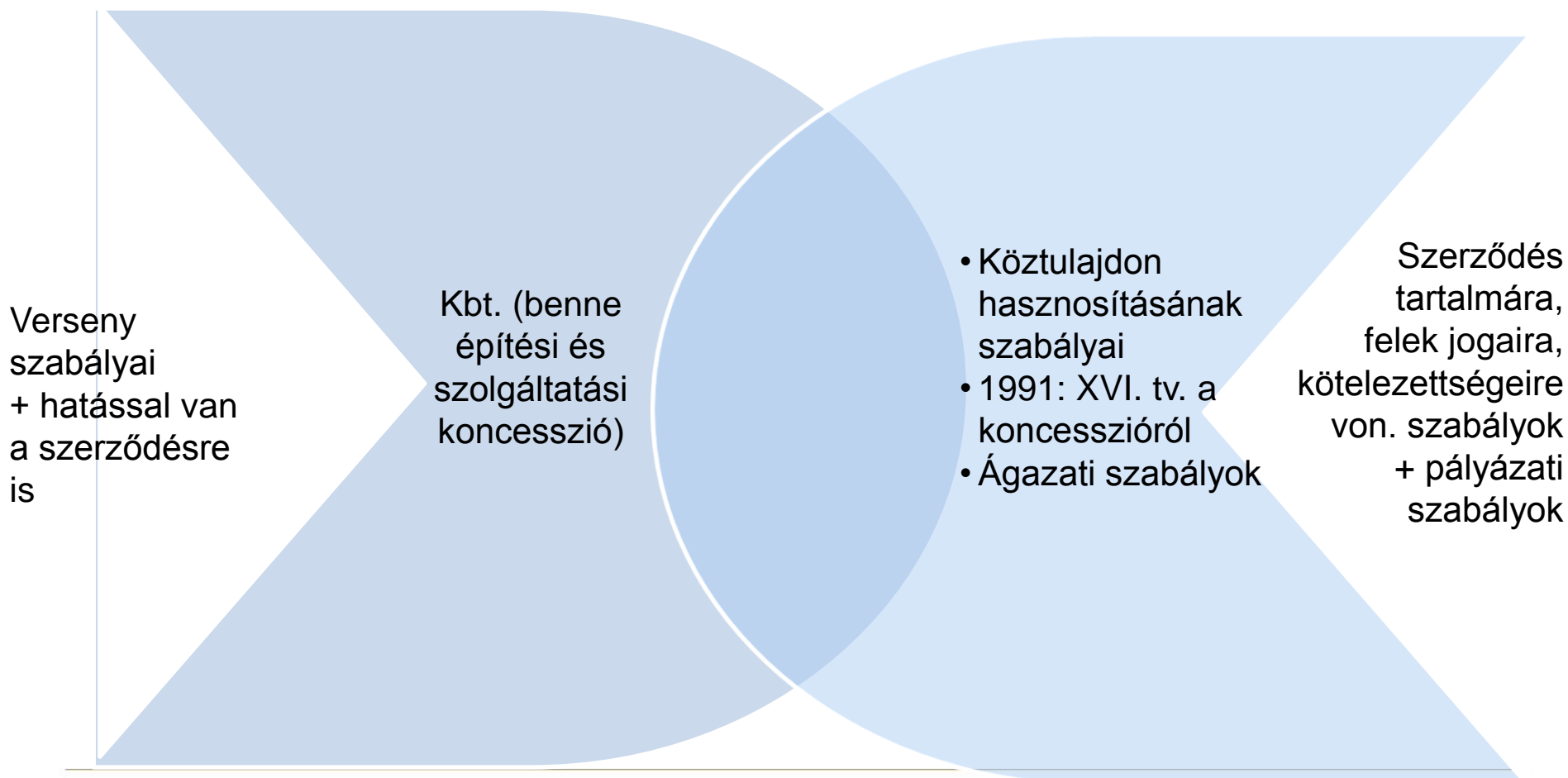
Eljárások száma	2011	2012
Építési koncesszió	5	1
Szolgáltatási koncesszió	3	1

- Hol vannak a koncessziók?

A korábbi jogintézményekkel való kapcsolat

A koncessziós szerződés az 1991. évi XVI. törvény alapján

Az állam vagy az önkormányzat *kizárólagos gazdasági tevékenységeik gyakorlásának jogát* visszterhes szerződéssel, időlegesen úgy engedi át, hogy a jogosultnak részleges piaci *monopóliumot* biztosít.

Tárgya szerint nagyon heterogén jogintézmény Pl.:

- Országos közút létrehozása és működtetése – beszerzés
  - Szerencsejáték szervezés és dohány kiskereskedelem – engedélyt ad
  - Állami tulajdont képező terek, parkok felszíne alatt építmény működtetése – csak tulajdon-hasznosítás is lehet
-
- Útkeresés, mi a közös magja ezeknek a szerződéseknek?

Az átültetés lehetséges útja

- A beszerzési jellegű szerződésekre az irányelvben meghatározott kérdésekben egységes szabályozás lesz szükséges
  - A nemzeti vagyonról szóló törvény fontos szerepet szán a koncessziós szerződésnek is – nem vonhatóak ki a beszerzési jellegűek sem más szabályok alól
- Az eltérő szempontú szabályozások funkciójának tisztázása

A fogalom és a rá épülő szabályozás funkciójának összefüggése

Nagy értékű beszerzés és kockázatvállalás a vállalkozói oldalon → verseny és kapcsolódó szerződési kérdések közösek

Kizárólagos állami/önkormányzati tulajdon, kizárólagos állami/önkormányzati gazdasági tevékenységek, kizárólagosság → a közérdeket és a szerződő fél érdekeit összehangoló, a fokozott állami ellenőrzést megtestesítő szabályok közösek

Ágazati törvények: az adott szektor struktúrájához igazodó sajátos szabályok

Az UNCITRAL modell szabályok és jogalkotási útmutató a magánfinanszírozással megvalósuló beruházásokra

- A koncessziós szerződés infrastruktúra építésére/felújítására és üzemeltetésére vonatkozik, mely magánbefektetéssel valósul meg
  - Olyan létesítmények, amelyek a lakosság számára lényeges szolgáltatásokat biztosítanak
- ezekre lényeges szabályokat foglal össze egységesen (mind a kiválasztás, mind a szerződésre vonatkozó lényeges kérdések)

Az UNCITRAL modell szabályok és jogalkotási útmutató

Megfelelő jogi környezet a magánbefektetéssel megvalósuló infrastruktúra projekteknek

A közérdek figyelembe vétele

(Pl. közszolgáltatás folyamatossága, minőségi követelmények és a lakosság számára elfogadható árak)

A közszolgáltatáshoz kapcsolódó közérdekű követelmények az új irányelv alapján

Az irányelvi fogalomnak nem eleme az ÁGÉSZ – versenyre koncentráló szabályok, de:

- Külön cikk rögzíti a tagállamok szabadságát az ÁGÉSZ meghatározására, megszervezésére, sajátos követelmények érvényesítésére
- Az irányelv nem érinti a társadalombiztosítási rendszerek megszervezését
- Nem gazdasági érdekű szolgáltatásként is megszervezhetőek, illetve finanszírozhatóak úgy, ami nem jelent közbeszerzést vagy koncessziót
- Ivóvíz szektor kivétel
- Humán szolgáltatásokra külön rezsim

A közszolgáltatásból eredő közérdekű követelményekkel összehangolás – a körülmények módosulásának példája

- **UNCITRAL szabályok: Közszolgáltatás folyamatossága**

Változás a körülményekben vagy igazodás a közszolgáltatás igényeihez – felülvizsgálat lehet szükséges, kompenzáció

A teljesítéssel kapcsolatos problémák esetén az ajánlatkérő vagy a hitelezők belépési joga, megszüntetés „végső eszköz”

- **Irányelv: Verseny ne torzuljon**

Jelentős módosulás esetén **új eljárás, az eredeti szerződés megszüntetése**

De: felülvizsgálati klauzulák előre rögzítésének lehetősége

Előre nem látható körülmény esetén 50 % eltérés lehetséges

A feladatellátás szervezésének módjai

- Az irányelv rögzíti a „szabad igazgatás” elvét
  - Nem érinti, hogy minek kell köztulajdonban állnia és nem ösztönöz privatizációt
  - Nem eredményez liberalizációt
  - Nem befolyásolja, hogy a tagállamok maguk vagy kiszervezés útján látják el a feladatot (de mozgástér csak a public-public együttműködés szabályai szerint!)
  - Nem korlátozza a közbeszerzésen vagy koncesszióon kívüli más eszközök használatát

Köszönöm a figyelmet!